

TOIMEENTULOTUKIHAKEMUKSEN TÄYTTÖOHJE (10.2.2006)

Hakemus käsitellään VAIN, jos se on kaikilta osin täytetty asianmukaisesti ja mukana on KAIKKI tarvittavat liitteet.

Ensimmäisessä toimeentulotukihakemuksessa tai olosuhteiden muuttuessa tarvittavat tositteet ovat seuraavat:

1. **TILIOITTEET** kaikista hakijan ja perheenjäsenten pankkitileistä kahden (2) viimeiseltä kuukaudelta.
2. **VEROLIPPU** viimeksi vahvistetusta verotuksesta (verovuoden lisävero tai veronpalautus on käytävä ilmi)
3. **TALONKIRJANOTE**
4. **VUOKRASOPIMUS** (alivuokralaiselta myös päävuokralaisen vuokrasopimus, asunnon kokonaisvuokra oltava näkyvissä)
5. **ASUMISTUKIPÄÄTÖS**
6. **KAIKKI TULOSELVITYKSET** kahden (2) viimeisen kuukauden ajalta (esim. palkkatositteet, tositteet työttömyys-, äitiys- tai sairaspäivärahoista)
7. **MENOTOSITTEET** (vuokrakuitti, sähkölaskut, sairauskululaskut julkisista terveydenhoitopalveluista, työ- ja opiskelumatkakulut ja omistusasunnon asumiskustannuksiin liittyvät laskut, esim. sauna-, jätehuolto-, lokakaivon tyhjennys-, kiinteistövero-, nuohous- ja lämmityslaskut)
8. **PANKIN TODISTUS ASUNTOLAINASTA** (lainan käyttötarkoitus, pääoma ja korkoprosentti käytävä ilmi)
9. **TOSITTEET OMAISUUDESTA, VARALLISUUDESTA JA SÄÄSTÖISTÄ**
10. **YRITTÄJIEN PERUSSELVITYS** yrittäjiltä. Liite on erillinen lomake ja sen yhteydessä vaaditaan lisätositteita.
11. **ELATUSOPIMUKSET** muualla asuvista lapsista
12. **RESEPTIT JA APTEEKKIKUITIT** lääkkeistä (ei huomioida ilman reseptiä)
13. **SOTILASPASSI** armeijasta kotiutuneelta
14. **PASSI** maahanmuuttajalta
15. **MAHDOLLISET MUUT TOSITTEET**, jotka selventävät taloudellista tilannetta

YRITTÄJÄT

Yrittäjät toimittavat toimeentulotukihakemuksen kaikkine liitteineen ja lisäksi erillisen yrittäjien toimeentulotukihakemuksen perusselvityslomakkeen.

OPISKELIJAT

Opiskelijoiden tulee toimittaa toimeentulotukihakemus kaikkine liitteineen ja lisäksi opiskelutodistus ja kopio opintotukipäätöksestä.

HUOM! Jokaisen opiskelijan tulee hakea opintotukea (opintoraha, asumislisä ja opintolaina). Opintotuki on ensisijainen etuus ja sen hakeminen on toimeentulotuen myöntämisen edellytys.

OHJEITA HAKEMUKSEN TÄYTTÄMISEEN

PERUSTIEDOT

Kotikunta

- Kotikunta on paikkakunta, jossa asut vakituisesti.

Väestörekisterin mukainen oleskelupaikka

- Oleskelupaikka, joka on merkitty väestörekisteriin.

Kansalaisuus

- Jos kansalaisuus on muu kuin Suomen, oikea kirjoitetaan kyseiselle riville.
- Paluumuuttajat merkitsevät maahansaapumispäivän.

Pankkiyhteys

- Tiliotteet toimitetaan **kaikista** hakijan ja perheenjäsenten pankkitileistä. Mikäli tilistä on vain pankkikirja, toimitetaan siitä kopio.

Taloudessa asuvat lapset ja muut henkilöt

- Kaikkien asunnossa asuvien henkilötiedot on merkittävä hakemukseen. Jos perheessä on 18-vuotta täyttänyt lapsi, hän hakee toimeentulotukea omalla hakemuksellaan.

TULOT

Tulot

- Kaikki tulot on mainittava ja niistä on liitettävä tositteet (palkkalaskelmat, maksuilmoitukset, päätökset) hakemukseen.
- Tulot merkitään kunkin tulolajin kohdalle molempien puolisoitten kohdalta erikseen. Jos hakijalla tai puolisoilla on sellaista tuloa (esim. veronpalautus), jota ei mainita luettelossa, se/ne merkitään kohtaan ”muut tulot, mitkä?”.
- Mikäli edelliselle kuukaudelle on tehty toimeentulotukilaskelma, hakemukseen on liitettävä tositteet edellisessä laskelmassa kirjattujen tulojen jälkeen tulleista tuloista. Jos edelliselle kuukaudelle ei ole tehty toimeentulotukilaskelmaa, on tulotositteet liitettävä kuluvalta sekä kahdelta (2) hakemusaikaa edeltävältä kuukaudelta.
- Jos tulojen väliin jää aikoja, joilta ei ole tullut mitään tuloa, hakemukseen on liitettävä selvitys siitä (esim. työvoimapolitiittinen lausunto tai kieltävä päätös perusteluineen).
- Sellaisista tuloista, joista tulee maksuilmoitus vain maksun muuttuessa, on hakemukseen liitettävä viimeisin maksuilmoitus.

Varallisuus

- Varallisuudesta, omaisuudesta laitetaan liitteeksi tarkka selvitys (esim. verotuslaskelma, ositussopimus, kauppakirja).
- Säästöistä on liitettävä hakemukseen tiliotteet.

Vireillä olevat etuudet

- Tähän merkitään vireillä olevat etuudet, joista ei ole vielä tullut päätöstä. Kohtaan kirjoitetaan, mitä etuutta haetaan, mistä ajankohdasta alkaen ja milloin hakemus on jätetty. Kansaneläkelaitoksella vireillä olevista etuuksista on esitettävä Kelan todistus. Ammattiin valmistunut liittää toimeentulotuki-hakemukseen päästötodistuksen ja työvoimatoimiston todistuksen työnhakijana olosta / selvityksen työn alkamisesta ja ensimmäisestä palkasta tai työvoimapolitiittisen lausunnon.

Taloudessa asuvien lasten tai muiden henkilöiden tulot

- Perheen lapsille mahdollisesti tulevat muut tulot kuin lapsilisä, elatustuki ja –apu (merkitään vanhempien tuloksi) kirjoitetaan tähän.
- Kotona asuvan, alle 18-vuotiaan opiskelijan opintotukipäätös ja opintolainan nostotositteet on liitettävä hakemukseen (alikäisen ei edellytetä ottavan opintolainaa, mutta jos hän ottaa sitä, laina huomioidaan laskelmassa tulona).
- Kirjoitetaan sekä tulon nimi että määrä (€).

MENOT

- Menot merkitään lomakkeeseen ja liitetään hakemuksen mukaan tositteet.
- Kohtaan ”muut asumismenot” voi merkitä esim. sauna-, jätehuolto-, lokakaivon tyhjennys-, kiinteistövero-, nuohous- ja lämmitysmenot. Tositteet toimitettava.
- Matkakustannuksiin lasketaan molempien puolisoiden matkat yhteensä kuukaudessa ja niistä liitetään mukaan myös tositteet.
- Terveystuotomenoilla tarkoitetaan ensisijaisesti julkisia terveydenhoitopalveluja.

ASUMINEN

- Merkitään rastilla asumismuoto ja asuintalon tyyppi.
- Asuinpinta-ala ja huoneiden määrä merkitään niille osoitettuun kohtaan.

TOIMEENTULOTUEN TARKOITUS

- Kyseisiin kohtiin kirjoitetaan, mille ajalle ja mihin tarkoitukseen tukea haetaan.
- Myös lisäselvityksille ja muun avun tarpeen selvittämiselle on varattu tilaa. Tarvittaessa selvitystä voi jatkaa paperin kääntöpuolelle.

LIITTEIDEN TARKISTUS JA ALLEKIRJOITUS

- Kun täyttöohjeessa olevasta tarvittavien liitteiden listasta on tarkistettu, että hakemuksessa on kaikki tarpeelliset liitteet, merkitään rasti kyseiseen kohtaan.
- Merkitään paikka ja päiväys. Hakemus allekirjoitetaan siihen varattuun kohtaan.

TOIMEENTULOTUKI

Mitä toimeentulotuki on ja kuka sitä voi saada?

Toimeentulotuki on viimesijainen taloudellinen tukimuoto. Se on tarkoitettu tilanteeseen, jossa henkilön tai perheen tulot ja varat eivät riitä välttämättömiin jokapäiväisiin menoihin. Tuen maksaminen perustuu lakiin ja asetukseen.

Toimeentulotukea voi saada henkilö, joka on toimeentulotuen tarpeessa eikä voi saada tarpeen mukaista toimeentuloaan ansiotyöllä, yrittäjätoiminnalla, muista tuloista ja varoista, elatusvelvollisen henkilön huolenpidolla tai muulla tavalla. Ennen tuen myöntämistä selvitetään aina henkilön tai perheen mahdollisuudet saada toimeentulonsa muista tulonlähteistä, ensisijaisesti työ- ja yrittäjä-tuloista.

Toimeentulotukea ei voi saada asunto- ja opintovelkojen sekä muiden velkojen lyhennyksiin (esim. yritysvelka, vuokravelka), kulutusluottojen korkoihin ja lyhennyksiin, auton vakuutusmaksuihin tai jäännösveroihin.

Tuen määrä

Toimeentulotuen määrästä päättää sosiaalityöntekijä. Sen suuruutta määriteltäessä otetaan huomioon hakijan ja perheenjäsenten nettotulot: palkka, eläke, Kelan maksamat päivärahat, työttömyysturvaetuudet, asumistuki, lasten kotihoidontuki ja kuntalisä, elatusapu ja –tuki, opintotuki ja lapsilisä. Huomioon otetaan myös hakija ja hänen perheensä säästöt, varallisuus ja kertaluonteiset tulot, esim. veronpalautukset.

Tuloksi ei lasketa äitiysavustusta, Kelan hoitotukea, vammaistukea, lapsen hoitotukea, työvoimapoliittiseen aikuiskoulutukseen liittyvää ylläpitokorvausta eikä perheen alle 18-vuotiaan lapsen ansiotuloja siltä osin, kuin ne ylittävät hänen omat elinkustannuksensa. Hoitotuella katsotaan katettavan niitä kuluja, joihin hoitotuki on myönnetty.

Toimeentulotuen määrä lasketaan siten, että ensin määritellään hakijan ja hänen perheensä toimeentulotukeen oikeuttavat menot. Tästä summasta vähennetään käytettävissä olevat nettotulot ja varat. Jos tulot ja varat eivät riitä hyväksytyihin menoihin, ilmaisee laskelman erotus myönnettävän toimeentulotuen määrän.

Toimeentulotuki muodostuu kahdesta osasta: perustoimeentulotuki ja täydentävä toimeentulotuki. Perusmenoihin kuuluvat perusosa, asumis- ja terveydenhoitomenot. Perusosan suuruus riippuu perheen koosta ja huollettavien lasten määrästä ja iästä. Perusosa on tarkoitettu kattamaan ravintomenot, käyttövarat, vähäiset terveydenhuoltomenot, paikallisliikennemaksut, televisiolupamaksut, sanomalehden tilausmaksut, puhelimen käyttömenot, vaatemenot ja lasten harrastustoiminnan menot. Jos henkilö ilman perusteltua syytä kieltäytyy työstä tai työvoimapoliittisista toimenpiteistä, perusosaa voidaan alentaa hänen osaltaan.

Täydentävää toimeentulotukea myönnetään muihin kuin perustukeen sisältyviin menoihin. Menot ovat esim. lasten päivähoitomaksut, harrastusmenot, kodin hankinnat, muutot, vuokravakuudet, opintomenot, hautajaiskulut sekä muut erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvat tarpeelliseksi harkitut menot. Erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuviin tarpeelliseksi harkittuihin menoihin myönnettävä toimeentulotuki edellyttää asiakkaan elämäntilanteen tarkempaa kartoitusta.

Toimeentulotuen hakeminen, maksaminen ja muutoksenhaku

Toimeentulotukea myöntää se kunta, jonka alueella henkilö tai perhe vakinaisesti oleskelee. Tukea haetaan kirjallisesti lomakkeella, jota on saatavana sosiaalityöntekijästä. Hakemus käsitellään, kun hakija on toimittanut kaikki tarpeelliset tositteet. Jos tositteet puuttuvat, tukea ei voida myöntää. Lista tarvittavista tositteista on tämän täyttöohjeen etusivulla.

Toimeentulotukipäätös ja normilaskelma postitetaan kotiin käsittelyn jälkeen. Mikäli hakija on tyytymätön toimeentulotukipäätökseen, hänellä on oikeus hakea muutosta. Muutoksenhakuohje lähetetään päätöksen mukana. Muutoksenhaku tehdään vapaamuotoisesti kirjallisena määräaikaan mennessä. Ennen muutoksen hakemista kannattaa ottaa yhteys tukipäätöksen tehneeseen työntekijään ja neuvotella hänen kanssaan, koska mahdolliset virheet voidaan siten korjata nopeammin.